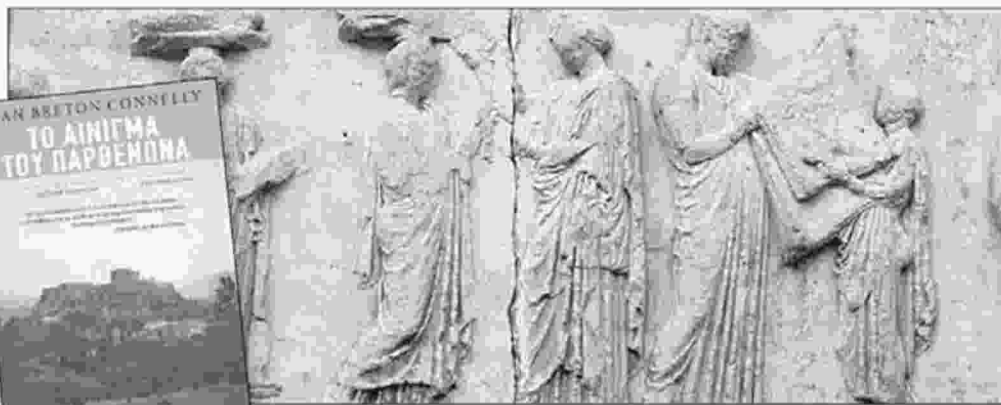

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Τό αίνιγμα του Παρθενώνα και μία νέα έρμηνεία

ΣΗΜΕΡΑ και αύριο διεξάγεται για πρώτη φορά μετά 15ετία στην Αθήνα μείζον επιστημονικό συνέδριο από 14 Έθνικες Έπιτροπές που στηρίζουν το αίτημα της επιστροφής των Γλυπτών του Παρθενώνος στην Ελλάδα...

Η σκαηνή του Πέτλου από την ζωφόρο του Παρθενώνος που έρμηνεύεται ως απεικόνιση της θυσίας των θυγατέρων του Έρεχθέως

Δράγματα της ευκαιρίας να παρουσιάσουμε στο κοινό της Έστιας το κυκλοφορήσαν στην άρχη του θέρους βιβλίο της Αμερικανίδος αρχαιολόγου και Καθηγήτριας των Κλασικών Σπουδών και Ιστορίας της Τέχνης στο New York University κ. Joan Breton Connelly υπό τον τίτλο: Τό αίνιγμα του Παρθενώνα...

Και τούτο διότι η συγγραφέας τομιά να αναμετρηθή προς την δεδομένη αντίληψη ότι η ζωφόρος του Παρθενώνος απεικονίζει την πομπή των Παναθηναίων...

αποσπάσματα από την χαμένη τραγωδία του Εύρωπιδου Έρεχθέως, τα οποία ανεκαλύφθησαν στην Αίγυπτο κατά το 1962 στην σαρκοφάγο από «rariet maché» και συνανήκουν προς τον μονόλογο που παρθαίβεται στον κατά Λεωκράτους λόγο του Λυκούργου...

Χρησιμός από το Μαντείον των Δελφών είχε προβλέψει νίκη για τους Αθηναίους αν έγινε το ή θυσία. Και η περιγραφή, με το όνομα Χθονία, ή Άγλαυρος, έδέχθη προθύμως την θυσία της υπέρ πατρίδος...

Η συγγραφέας έγεννήθη στις ΗΠΑ και έφοιτησε στο Πανεπιστήμιο του Πρίνστον, από όπου έλαβε πτυχίο στην Αρχαιολογία. Συνεπλήρωσε τις σπουδές της και έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα, καθώς και το διδακτορικό της δίπλωμα από το διάσημο Κολλέγιο Bryn Mawr...

Μετεφθέσθη, και μάλιστα λίαν επιτυχώς, και με μεγάλη προσοχή, στά έλληνα από την κ. Κατερίνα Σέρβη και έναυλοφόρησε από τον Έκδοτικό Οίκο Πατάκη με έδικό πρόλογο του νέου σχολικού Έλληνος Καθηγητού της Αρχαίας Ιστορίας κ. Αγγελίου Χανιώτη...

Τι λέγει ο μύθος; Ο Έρεχθέως, μυθικός βασιλεύς των Αθηνών - γινωστός μάς από την όνομασία του Έρεχθείου, που παραμένει δυσχερής ως ναός - ύπηρεσε τό άρχαίο προτότυπο θυσίας υπέρ πατρίδος για τους Αθηναίους...

Τό βιβλίο έκυκλοφόρησε στις ΗΠΑ κατά τό 2014 και έξεσηρώσε «λάταγο» στους κύκλους των κλασικών αρχαιολόγων...

στούς αιώνας ως Ποσειδών Έρεχθέως, χριεί δέ πρώτη λέξεία της και δεσπονα των δύο λατρείων την δύστηνη Πραξιθέα. Ο μύθος ήταν από τους δομικούς για την διαμόρφωση της έθνικης ταυτότητας των Αθηναίων...

Η κ. Κόνελλι ύποστηρίζει λοιπόν ότι η ζωφόρος απεικονίζει στο τμήμα της κάτω από τό Ανατολικό Άέτωμα την θυσία των θυγατέρων του Έρεχθέως, και στις άλλες τρεις πλευρές την νικηφόρο επιστροφή των Αθηναίων από τό πεδίο της μάχης με τον Εύμολπο...

Τά έπιχειρήματα της συγγραφέως άποτέλούν πρόθετο λόγο άποδόσεως των Γλυπτών στην Αθήνα, καθώς άποδεικνύουν ότι στην ούαία άποτέλουσν τό θεολογικό και έκαστικό μαριέτισο που θέλησε ο Περαλής με τον Φαίδια να έχουν πρό όφθαλμών πάντοτε οι Αθηναίοι...

Άς προσθέσω και ένα έπιχείρημα από άδελφή έπιστήμη, την Βυζαντινή Αρχαιολογία. Είναι γνωστό ότι ή θεματολογία της άγιογραφίας κάθε μέρους του Όρθοδόξου ναού είναι παγιωμένη και από τό Κανονικό Δίκαιο. Διαφέρει άπλώς ό τρόπος του κάθε άγιογράφου, ή μαριέρια του. Η θρησκεία, και, άκόμη περισσότερο, ή λατρεία, όπως έχει καταδειχθεί από πολλές μελέτες θρησκευολόγων, είναι από τά πλέον σταθερά στοιχεία του πολιτισμού...

ΣΤΗΝ παροδία συγκυρία των συνεχών δυσαρεστών στιγμών έχονταν κάποιες ανάλαμπές που δείχνουν ότι αυτός ό τόπος και ό λαός του περνούν άπλώς μία περίοδο παρακμής, δέν πρέπει όμως να θεωρηθούν ως «τελειωμένοι»...

άνταρσία αλλά και την παρεμβολή ξένων συμφερόντων, κατέληξε στην τουρκική εισβολή. Έπόμενο είναι λοιπόν κάθε νέα συγγραφή, σχετικά με τον Άγωνα εκείνον, να προκαλή εύλογο ενδιαφέρον, πολύ δε περισσότερο αν άποτελή πρωτογενή μαρτυρία έκείνων που είχαν άμεση σύνδεση με τά έξιτοροόμενα γεγονότα...

προσφέρει στον άναγνώστη της ένα χρονικό της Μάνης και, γενικότερα, της Ελλάδος στην περίοδο της άμεσότητας της προφορικής έξιτορήσεως και με την γλαφυρότητα που αυτή προσδίδει στην άφήγησή, χωρίς να άφίσταται της Ιστορικής άκριβείας...

—Λέων Τολστόι, Αφέντης και ύπηρετής (μτφρ. Σταυρούλα Αργυροπούλου, έπιμ. Βιργινία Γαλανοπούλου, έκδ. Ροές-microMEGA, σελ. 154, ευρώ 8,48). Σέ σχήμα τόσής οι εκδόσεις αυτές προσφέρουν πάντοτε κάποιο έξαιρετικό έργο της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας...

— Βάνια Κατελανή-Κούλεϊ, Ο λαθρόμοπος της Βαγδάτης και άλλες άραβικές ιστορίες (έκδ. Ίωλκός, σελ. 190, ευρώ 12). Τό βιβλίο άποτελεί συλλογή διηγημάτων και ποιημάτων κοσμημένη από ζωγραφικά έργα της συγγραφέως...

Έλευθερουδάκης

Η ΑΘΗΝΑ καθίσταται καθημερινός προχόστη στον χώρο του πνεύματος. Σέ έλάχιστες ημέρες θά ίδουμε τό λουκέτο στο Βιβλιοπωλείο Έλευθερουδάκη, που ήδη «επουλιά» υπόλοιπα, σε ένα μπαζό. Μετά τον Παντελήδη, τον Κάουφμαν, τον Προμηθέα παλαιότερα, τό Γενικό Βιβλιοπωλείο της Έστιας (που σήμερα έχει περιοριστή μόνο στις δικές του εκδόσεις στην όδον Διδότου), αλλά και άλλα άκόμη μικρότερα, πλην παλαιά βιβλιοπωλεία, τώρα και τό Βιβλιοπωλείο του Έλευθερουδάκη κλείνει...

Θά μάς λείψη. Με κίνδυνο να φανώ «παλαιός», όμολογώ ότι θυμώμα με τό δένος των 6 έτών την πρώτη μου έπίσημη σπουή Έλευθερουδάκη, που τότε άκόμη ήταν στην Πλατεία Συντάγματος, με τόν όρασο μαριέρινο ιωνικό κίονα στο μέσον, για την άγορά των σχολικών βιβλίων της Α΄ Δημοτικού! Τό σπτι μου είναι από γενεές γεμάτο βιβλία (σήμερα σχεδόν δέν μπορείς να νανήθεις σε αυτό), αλλά στού Έλευθερουδάκη αισθάνθηκα δένος γιατί ύπηρεχαν τόσα βιβλία, που δέν ήταν δυνατόν να τά άναράσθω όλα κάποιος! Ήταν τόσο όρατα στα όραμα τους και ήταν τόσο έκείνοι που τά ξεφύλλιζαν στους πάγκους και τά τραβοθσαν από τά όραμα! Κάπως άγρότερη, ήμουν και έγώ μεταξύ έκείνων που ξεφύλλιζαν ένα βιβλίο, έλληνικά και ξένα, στο έν τό μεταξύ μεταπολεμικό βιβλιοπωλείο του Έλευθερουδάκη στην όδον Νίσης, όπου οι πλήρεις κατατοπισμένοι υπάλληλοι όχι μόνον εύρισκαν τό βιβλίο που ζητούσα, αλλά πρότειναν και άλλα δύο-τρια στην αυτή θεματική...

— Αθανάσιος (Θάσος) Κ. Σοφοκλέους, Χρόνια Οδύνης - Το χρονικό ενός ίσοβίτη άγωνιστή της ΕΟΚΑ στις φυλακές της Άγγλης, 1955-1959 (έκδ. Κόνος, Λευκωσία 2015, σελ. 367). Ο άγώνας της Κύπρου (1955-1959) για την έθνική άποκατάσταση της μαρτυρήσει Μεγαλήνησον έχει καταγράψει σελίδες δόξης και άγωνιστικού μεγαλείου, έτω και αν ή κατάληξις του δέν ήταν έκείνη που προσδοκούσε ό Έλληνας...

— Νάντια Παναγουλέα-Κυριαζοπούλου, Παράθυρο στην Ιστορία (έκδ. Λεμμόν, σελ. 830, ευρώ 35). Τό βιβλίο άποτελεί ένα ευανάγνωστο Ιστορικό χρονικό της οικογενείας της συγγραφέως, που κατάνετα από την Μάνη, και άρχεται οικογενειών συγγενικών της διά μέσου των δεκαετιών από την Δεύτερη Τουρκοκρατία στην Πελοπόννησο μέχρι σήμερα...